

Tijdelijke wet COVID-19 maakt volledig digitaal vergaderen mogelijk

Op dinsdag 21 april 2020 heeft de Eerste Kamer de Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid aangenomen die een aantal zaken regelt die ook voor verenigingen en stichting van belang zijn. De onderstaande tijdelijke bepalingen gelden met terugwerkende kracht **vanaf 16 maart 2020 tot 1 april 2023**, waarna het oude regime voor verenigingen en stichtingen weer van kracht is¹.

Volledig digitale ALV

Allereerst biedt de wet verenigingen de mogelijkheid om af te wijken van de statutaire bepalingen die het fysiek bijeenkomen van de Algemene Vergadering voorschrijven. Hiervoor gelden vier voorwaarden:

- in de oproep aan de leden staat duidelijk dat het om een elektronische vergadering gaat;
- de Algemene Vergadering is langs elektronische weg voor (alle) leden te volgen;
- de leden zijn tot uiterlijk 72 uur voorafgaand aan de vergadering in de gelegenheid gesteld om schriftelijk of elektronisch vragen te stellen over de onderwerpen die bij de oproeping zijn vermeld;
- de ingekomen vragen van leden worden uiterlijk tijdens de vergadering beantwoord en deze antwoorden worden op de website van de vereniging geplaatst of via een elektronisch communicatiemiddel toegankelijk gemaakt voor de leden.

Het bestuur moet zich ervoor inspannen dat leden ook tijdens de vergadering nog vragen kunnen stellen of opmerkingen kunnen maken. Er moet dus interactie en/of interruptie mogelijk zijn, tenzij dit gelet op de aard van de vergadering niet wenselijk is. Als de voorzitter bijvoorbeeld van mening is dat het stellen van vragen tijdens de vergadering in het belang van de orde van de vergadering niet gewenst is dan kan dit worden beperkt of uitgesloten.

Als de ingekomen vragen van leden in de vergadering niet of niet volledig worden beantwoord en/of niet toegankelijk worden gemaakt voor leden dan blijven de genomen besluiten niettemin geldig. Dat geldt ook als leden tijdens de vergadering niet in de gelegenheid zijn gesteld om vragen te stellen.

Elektronisch stemmen

Als de statuten dat niet reeds mogelijk maken, kan het bestuur bepalen dat het stemrecht slechts kan worden uitgeoefend door middel van een elektronisch communicatiemiddel. Het bestuur kan ook bepalen dat stemmen die voorafgaand aan de Algemene Vergadering door middel van een elektronisch communicatiemiddel worden uitgebracht, gelijk worden gesteld met stemmen die ten tijde van de vergadering worden uitgebracht.

Volledig digitale bestuursvergadering

Als in de statuten van een vereniging of stichting is vastgelegd dat een bestuur fysiek bijeen moet komen om rechtsgeldig besluiten te kunnen nemen dan biedt de wet de mogelijkheid om hiervan af te wijken. Ook besturen kunnen dan dus volledig via elektronische hulpmiddelen vergaderen.

¹ Verlenging van deze termijn met telkens maximaal twee maanden is mogelijk

Jaarlijkse verantwoording aan leden: uitstel door bestuur met maximaal 4 maanden

Veel verenigingen en stichtingen kennen een statutaire bepaling op basis waarvan de (financiële) verantwoording over een boekjaar door het bestuur uiterlijk zes maanden na afloop van dat boekjaar moet plaatsvinden. De tijdelijke wet geeft het bestuur de bevoegdheid om deze termijn zonder instemming van de Algemene Vergadering (of bij stichtingen: het ter zake bevoegde orgaan) met maximaal vier maanden te verlengen.

Dit neemt niet weg dat de Algemene Vergadering of bij stichtingen een ter zake bevoegd orgaan tot langer uitstel kan besluiten.

Als het bij stichtingen ter zake bevoegde orgaan moet vergaderen om rechtsgeldig besluiten te kunnen nemen dan geldt het bovenstaande over de digitale ALV onverkort voor dit orgaan.

Al eerder in strijd met de statuten elektronisch vergaderd? Besluiten blijven van kracht

Het kan zijn dat een vereniging of stichting vanwege het verbod op samenkomsten al eerder volledig elektronisch heeft vergaderd, ook al laten de statuten dat formeel niet toe. In dat geval bepaalt de tijdelijke wet dat -als deze vergaderingen hebben plaatsgevonden op of na 16 maart 2020- in deze vergaderingen genomen besluiten geldig blijven, als ze op grond van de tijdelijke wet geldig zouden zijn².

De voor verenigingen en stichtingen relevante bepalingen zijn dus:

- ALV's en bestuursvergaderingen kunnen volledig digitaal worden georganiseerd;
- de jaarverantwoording kan door het bestuur van een vereniging of stichting met maximaal 4 maanden worden uitgesteld, zonder dat instemming van de Algemene Vergadering of een ander bevoegd orgaan nodig is;
- besluiten in volledig elektronische vergaderingen die in strijd met de statuten op of na 16 maart 2020 hebben plaatsgevonden blijven onder voorwaarden geldig.

De wet bevat ook nog enkele bepalingen die voor andere rechtspersonen, zoals de NV en de BV, relevant zijn maar die worden in deze notitie buiten beschouwing gelaten.

² Tenzij een in die vergadering genomen besluit op grond van de statutaire bepalingen door leden (rechts)geldig is betwist